

Dosarul nr. 2ra-735/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Ciocanu (jud. I. Secieru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

DECIZIE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Victor Burduh
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de către Ion Ploscaru
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Nadejdei Filimon, Irinei
Filimon și Ulian Cocârța împotriva lui Ion Ploscaru cu privire la încasarea datoriei,
dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată
împotriva deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care
apelurile declarate de către Nadejda Filimon, Irina Filimon și Ulian Cocârța au fost
admise, casată hotărârea din 3 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana și
emisă o nouă hotărâre de admitere a acțiunii

constată:

La 5 august 2016, Nadejda Filimon, Irina Filimon și Ulian Cocârța au depus
cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Ploscaru cu privire la încasarea
datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii au invocat că la 1 decembrie 2012, între Petru Filimon și
Nadejda Filimon, în calitate de împrumutători și Ion Ploscaru în calitate de
împrumutat, a fost încheiat contractul de împrumut, sub formă de recipisă, prin care
Petru Filimon și Nadejda Filimon i-au acordat lui Ion Ploscaru, cu titlu de împrumut
suma de 38 000 de euro, pe un termen de opt luni.

Potrivit recipisei date, Ion Ploscaru și-a asumat obligația de a restitui
împrumutul până la data de 1 august 2013, la scadență însă, acesta nu și-a onorat
obligația asumată de restituire a împrumutului.

La 5 aprilie 2015 Petru Filimon a decedat, iar calitatea de moștenitori ai
defunctului i-a fost atribuită Nadejdei Filimon și Irinei Filimon, conform
certificatelor de calitate de moștenitor nr. 3925 din 19 mai 2015, eliberate de notarul
Sergiu Grosul.

La 27 mai 2016, i-au expediat lui Ion Ploscaru, prin intermediul Oficiului Poștal, o pretenție privind restituirea sumei, scrisoare, care a fost restituită ca fiind nereclamată.

Au relatat că la 30 iulie 2016, dâșii au depus o cerere de chemare în judecată la Judecătoria Ciocana mun. Chișinău împotriva lui Ion Ploscaru, cu aceleași solicitări, care prin încheierea din 3 august 2016 a fost restituită, și astfel, au considerat că au omis justificat termenul de depunere a prezentei acțiuni.

Și-au întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 8, 512 alin. (1), 572, 668, 867 alin. (1), 871 alin. (1), 1444 alin. (1) Cod civil, art. 5, 38 alin. (1), 85, 116, 166-167 CPC.

Au solicitat repunerea în termenul de înaintare a cererii de chemare în judecată, admiterea acțiunii, încasarea din contul lui Ion Ploscaru în beneficiul Nadejdei Filimon a sumei împrumutului în mărime de 25333,33 de euro, încasarea din contul lui Ion Ploscaru în beneficiul Irinei Filimon a sumei împrumutului în mărime de 6333,33 de euro, încasarea din contul lui Ion Ploscaru în beneficiul lui Ulian Cocârța a sumei împrumutului în mărime de 6333,33 de euro și încasarea din contul lui Ion Ploscaru în beneficiul Nadejdei Filimon, Irinei Filimon și Ulian Cocârța a cheltuielilor de judecată.

La 13 februarie 2017, Ulian Cocârța a depus o cerere privind completarea temeiurilor, circumstanțelor acțiunii și extinderea pretențiilor, prin care a solicitat repunerea în termenul de prescripție extinctivă și încasarea din contul lui Ion Ploscaru în beneficiul său a dobânzii de întârziere în sumă de 2834,63 de euro.

În motivarea acesteia a invocat că, fiind feciorul și moștenitorul defunctului Petru Filimon, la 1 august 2016, prin intermediul Oficiului Poștal, a depus o cerere de intervenire în calitate de coreclamant, în procesul de judecată la cererea de chemare în judecată depusă de către Nadejda Filimon și Irina Filimon la data de 30 iulie 2016.

Prin încheierea din 3 august 2016 a Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău, a fost restituită cererea de chemare în judecată a Nadejdei Filimon și Irinei Filimon, pe motiv că a fost depusă de o persoană neîmputernicită.

Prin aceeași încheiere, instanța de judecată a indicat că cererea de chemare în judecată nu este semnată de reclamantul Ulian Cocârța și la fel urmează a fi restituită, însă instanța de judecată nu s-a expus asupra cererii de intervenire care a fost semnată de către avocatul Vadim Marchitan, care dispunea de împuternicirile prevăzute de lege.

A obiectat că cererea de intervenire în proces în calitate de coreclamant, conform art. 166 alin. (6) Cod civil, urma a fi apreciată ca o cerere de chemare în judecată independentă, care întrunește condițiile art. 166-167 CPC.

Cu referire la prevederile art. 279 Cod civil, a indicat că dâșul a avut dreptul să-și conserve creanța prevăzută în recipisa din 1 decembrie 2012 emisă de Ion Ploscaru, abia la data de 29 iulie 2016, atunci când i-a fost eliberat certificatul de calitate de moștenitor și respectiv dispozițiile normei date îi acordă dreptul ca acțiunea civilă să fie repusă în termen.

A mai indicat că a omis justificat termenul de depunere a acțiunii, or, certificatul de moștenitor legal urma a fi eliberat abia după expirarea celor 6 luni,

după ce i-a fost prelungit termenul de acceptare a succesiunii conform hotărârii din 8 iulie 2016 a Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău.

A susținut că dânsul are calitatea de moștenitor legal, care deține 1/3 cotă-parte din dreptul de creanță a defunctului Petru Filimon față de Ion Ploscaru, în sumă de 6333,33 de euro, din care considerente a solicitat și încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada 1 august 2013 - 1 august 2016 în sumă de 2834,63 de euro, reieșind din cota sa parte în valoare de 6333,33 de euro.

La 31 martie 2017, Nadejda Filimon și Irina Filimon au depus o cerere de extindere a pretențiilor din acțiune, prin care au solicitat încasarea din contul lui Ion Ploscaru în beneficiul Nadejdei Filimon dobânda de întârziere în sumă de 11 337,88 de euro și în beneficiul Irinei Filimon dobânda de întârziere în sumă de 2834,47 de euro.

Prin încheierea din 31 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, a fost admisă cererea reprezentanților reclamantilor, Vadim Marchitan și Ion Chirtoacă privind aplicarea măsurilor de asigurare la depunerea cererii de chemare în judecată împotriva lui Ion Ploscaru privind încasarea sumei și a fost aplicat sechestru asupra bunurilor mobile, imobile și asupra mijloacelor bănești din conturile bancare ale pârâtului Ion Ploscaru în limita valorii acțiunii – 72015,58 de euro, la valoarea acesteia urmare a convertirii în lei moldovenești.

Prin hotărârea din 3 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, a fost respinsă cererea Nadejdei Filimon, Irinei Filimon și a lui Ulian Cocârța privind repunerea în termenul de depunere a cererii de chemare în judecată, ca neîntemeiată.

A fost respinsă cererea lui Ulian Cocârța privind repunerea în termenul de prescripție extinctivă, ca neîntemeiată.

A fost respinsă acțiunea Nadejdei Filimon, Irinei Filimon și a lui Ulian Cocârța ca tardivă.

Au fost încasate în mod solidar din contul Nadejdei Filimon, Irinei Filimon și Ulian Cocârța în beneficiul lui Ion Ploscaru cheltuielile de asistență juridică în sumă de 10750 de lei.

A fost anulată măsura de asigurare aplicată conform încheierii din 31 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, prin care a fost aplicat sechestru asupra bunurilor mobile, imobile și asupra mijloacelor bănești din conturile bancare ale pârâtului Ion Ploscaru în limita valorii acțiunii – 72015,58 de euro, la valoarea acesteia urmare a convertirii în lei moldovenești.

Prin decizia din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise apelurile declarate de către Nadejda Filimon, Irina Filimon și Ulian Cocârța, casată hotărârea din 3 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial.

A fost repusă Nadejda Filimon în termenul de adresare cu cerere de chemare în judecată.

Au fost încasate din contul lui Ion Ploscaru în beneficiul Nadejdei Filimon suma de 25333,3 de euro cu titlu de datorie, suma de 962,67 de euro cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 27 mai 2016 - 1 august 2016, echivalentul în lei moldovenești, conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii, precum și cheltuielile de judecată în sumă de 16600 de lei, ce constituie taxa de stat

la depunerea cererii de chemare în judecată și în sumă de 18158,84 de lei ce constituie taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel.

Au fost încasate din contul lui Ion Ploscaru în beneficiul Irinei Filimon suma de 6333,33 de euro cu titlu de datorie, suma de 240,67 de euro cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 27 mai 2016 - 1 august 2016, echivalentul în lei moldovenești, conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii, precum și cheltuielile de judecată în sumă de 4200 de lei, ce constituie taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și în sumă de 4539,71 de lei ce constituie taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel.

Au fost încasate din contul lui Ion Ploscaru în beneficiul lui Ulian Cocârța suma de 6333,33 de euro cu titlu de datorie, suma de 240,67 de euro cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 27 mai 2016-1 august 2016, echivalentul în lei moldovenești, conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii, precum și cheltuielile de judecată în sumă de 4200 de lei, ce constituie taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și în sumă de 4295 de lei ce constituie taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

A fost menționat că măsurile de asigurare a acțiunii aplicate prin încheierea din 31 martie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Ciocana, în limita valorii acțiunii admise în sumă de 39443,97 de euro, echivalentul în lei moldovenești, conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii își păstrează efectul până la executarea hotărârii judecătorești.

La 17 ianuarie 2019, Ion Ploscaru a declarat recurs împotriva deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe. Totodată, a solicitat încasarea din contul Nadejdei Filimon, Irinei Filimon și a lui Ulian Cocârța în beneficiul său a cheltuielilor de asistență juridică în instanța de apel, conform bonului de plată anexat la dosar.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural și normele de drept material, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, nu a aplicat legea care urma a fi aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

A indicat că Nadejda Filimon, Irina Filimon și Ulian Cocârța nu au contestat încheierea din 3 august 2016 a Judecătorei Ciocana mun. Chișinău, prin care a fost restituită cererea de chemare în judecată din 1 august 2016, ceea ce denotă faptul că Nadejda Filimon, Irina Filimon și Ulian Cocârța au recunoscut temeinicia și legalitatea încheierii de restituire a cererii de chemare în judecată.

Iar prin lipsa interesului procesual de contestare a încheierii de restituire se combate argumentul Nadejdei Filimon, Irinei Filimon și a lui Ulian Cocârța, precum că omisiunea termenului de prescripție s-ar fi datorat erorii judecătorului și nu omisiunilor reprezentanților la etapa de pregătire a cererii de chemare în judecată.

A subliniat că doar Ulian Cocârța în cererea sa de apel, a formulat cerința de emitere a unei hotărâri prin care să fie repusă în termenul de prescripție extinctivă acțiunea lui Ulian Cocârța împotriva lui Ion Ploscaru privind încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere, pe când Nadejda Filimon și Irina Filimon în cererea de apel au solicitat doar încasarea în beneficiul lor din contul lui Ion Ploscaru a sumei

datorate și a dobânzii de întârziere, fără a formula vreo cerință cu privire la repunerea în termen a acțiunii.

A obiectat că instanța de apel cu încălcarea prevederilor art. 373 alin. (1) CPC, a admis o cerință inexistentă și neîntemeiată a Nadejdei Filimon și Irinei Filimon și anume de repunere în termen a acțiunii și cu încălcarea prevederilor art. 372 alin. (1) CPC, a obligat din oficiu apelanții Nadejda Filimon, Irina Filimon și Ulian Cocârța să depună la dosar înscrisuri suplimentare cu privire la dreptul de moștenitor legal asupra succesiunii deschise la decesul lui Petru Filimon, decedat la 5 aprilie 2015.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 17 ianuarie 2019 împotriva deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în termenul legal.

La 2 mai 2019, Ulian Cocârța a depus referință la recurs, prin care a solicitat respingerea acestuia ca fiind neîntemeiat.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe

După cum rezultă din actele cauzei, Nadejda Filimon, Irina Filimon și Ulian Cocârța înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Ion Ploscaru, au solicitat repunerea în termenul de înaintare a cererii de chemare în judecată, încasarea din contul lui Ion Ploscaru în beneficiul Nadejdei Filimon a sumei împrumutului în mărime de 25333,33 de euro și dobânzii de întârziere în mărime de 11337,88 de euro, încasarea din contul lui Ion Ploscaru în beneficiul Irinei Filimon a sumei împrumutului în mărime de 6333,33 de euro și dobânzii de întârziere în sumă de 2834,47 de euro, încasarea din contul lui Ion Ploscaru în beneficiul lui Ulian Cocârța a sumei împrumutului în mărime de 6333,33 de euro și dobânzii de întârziere în sumă de 2834,63 de euro, precum și încasarea din contul lui Ion Ploscaru în beneficiul Nadejdei Filimon, Irinei Filimon și Ulian Cocârța a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță, prin hotărârea din 3 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, a ajuns la concluzia respingerii cererii de repunere în termenul de adresare cu cerere de chemare în judecată și respingerii acțiunii ca tardivă.

Judecând apelul declarat de către Nadejda Filimon, Irina Filimon și Ulian Cocârța, prin decizia din 11 decembrie 2018, Curtea de Apel Chișinău a casat hotărârea din 3 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana și a emis o nouă hotărâre, prin care a fost admisă parțial acțiunea.

A fost repusă Nadejda Filimon în termenul de adresare cu cerere de chemare în judecată.

Au fost încasate din contul lui Ion Ploscaru în beneficiul Nadejdei Filimon suma de 25333,3 de euro cu titlu de datorie, suma de 962,67 de euro cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 27 mai 2016 - 1 august 2016, echivalentul în lei moldovenești, conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii, precum și cheltuielile de judecată în sumă de 16600 de lei, ce constituie taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și în sumă de 18158,84 de lei ce constituie taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel.

Au fost încasate din contul lui Ion Ploscaru în beneficiul Irinei Filimon suma de 6333,33 de euro cu titlu de datorie, suma de 240,67 de euro cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 27 mai 2016-1 august 2016, echivalentul în lei moldovenești, conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii, precum și cheltuielile de judecată în sumă de 4200 de lei, ce constituie taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și în sumă de 4539,71 de lei ce constituie taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel.

Au fost încasate din contul lui Ion Ploscaru în beneficiul lui Ulian Cocârța suma de 6333,33 de euro cu titlu de datorie, suma de 240,67 de euro cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 27 mai 2016-1 august 2016, echivalentul în lei moldovenești, conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii, precum și cheltuielile de judecată în sumă de 4200 de lei, ce constituie taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și în sumă de 4295 de lei ce constituie taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La adoptarea unei asemenea soluții, instanța de apel a stabilit că Nadejda Filimon, Irina Filimon și Ulian Cocârța au dobândit dreptul de a pretinde în calitate de moștenitori ai împrumutătorului-defunct Petru Filimon, restituirea împrumutului de la Ion Ploscaru, la data când au primit certificate de moștenitor legal, și anume Nadejda Filimon și Irina Filimon – la 8 octombrie 2015, iar Ulian Cocârța – la 29 iulie 2016.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a conchis că Nadejda Filimon, Irina Filimon și Ulian Cocârța au depus acțiunea cu privire la încasarea împrumutului restant în mărime de $\frac{1}{2}$ cotă-parte din suma totală a contractului de împrumut, în termen.

Totodată, instanța de apel a ajuns la concluzia repunerii în termen și în partea adresării cu acțiune a Nadejdei Filimon în ce privește încasarea împrumutului în mărime de $\frac{1}{2}$ cotă-parte ce constituie proprietate personală. În acest sens s-a indicat că omiterea termenului a fost condiționat de circumstanțe întemeiate, și anume prin faptul că la 1 august 2016, Nadejda Filimon și Irina Filimon au depus prin intermediul avocatului Ion Chirtoacă, cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Ploscaru cu privire la încasarea datoriei în mărime de 38 000 de euro, însă cererea a fost restituită ca fiind depusă de o persoană neîmpuțernicită, menționând că soluția instanței de restituire a cererii de chemare în judecată depusă la 1 august 2016 este una discutabilă.

Instanța de recurs constată, însă, că instanța de apel la adoptarea deciziei a interpretat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului

probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat, pronunțându-se asupra aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, a ajuns la concluzia tardivității acțiunii.

Astfel, instanța de recurs reține că Petru Filimon și Nadejda Filimon au împrumutat lui Ion Ploscaru, conform recipisei întocmite la data de 1 decembrie 2012, suma de 38 000 de euro, ultimul obligându-se de a restitui datoria în termen de 8 luni (f. d. 39 vol. I).

Astfel că, obligația de plată a datoriei în baza recipisei din 1 decembrie 2012, a devenit scadentă la data de 1 august 2013.

Potrivit art. 267 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019) termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Distinct de aceste prevederi legale, la caz se constată că Nadejda Filimon, Irina Filimon și Ulian Cocârța s-au adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată la data de 5 august 2016, prin urmare cu depășirea termenului de prescripție de 3 ani, prevăzut de lege.

Conform art. 271 Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019) acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție notează că pe parcursul examinării cauzei atât în prima instanță, cât și în instanța de apel, Ion Ploscaru a invocat tardivitatea acțiunii și a solicitat respingerea pretențiilor ca fiind tardive, iar Nadejda Filimon și Irina Filimon au solicitat repunerea în termenul de înaintare a acțiunii privind încasarea datoriei și dobânzii de întârziere, ca temei invocând prevederile art. 116 CPC, menționând că la 30 iulie 2016 au depus o cerere analogică, care a fost restituită prin încheierea din 3 august 2016 a Judecătoria Ciocana mun Chișinău.

Ulian Cocârța, solicitând repunerea acțiunii în termen a invocat prevederile art. 279 CPC, menționând ca ilegale acțiunile judecătoria prin care a fost restituită cererea de chemare în judecată depusă la 1 august 2016 de către Nadejda Filimon și Irina Filimon, dânsul depunând la 3 august 2016 o cerere de alăturare, cât și faptul că el a avut dreptul să-și conserve creanța prevăzută în recipisa din 1 decembrie 2012 emisă de Ion Ploscaru, abia la data de 29 iulie 2016, atunci când i-a fost eliberat certificatul de calitate de moștenitor și respectiv dispozițiile normei date îi acordă dreptul ca acțiunea civilă să fie repusă în termen.

Instanța de recurs relevă că prima instanță corect a apreciat natura juridică a cererii de repunere în termenul de depunere a cererii de chemare în judecată, formulată la 5 august 2016 de către Nadejda Filimon și Irina Filimon în sensul inaplicabilității la caz a prevederilor art. 116 CPC, prin urmare este eronată concluzia instanței de apel referitor la repunerea în termenul de adresare cu acțiune a Nadejdei Filimon și Irinei Filimon.

Or, prevederile art. 116 CPC se aplică în privința termenului de îndeplinire a unui act de procedură, dar nu și în cazul prescripției extinctive, ca termen general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în

instanța de judecată, reglementată de prevederile Codului civil, având în vedere că prezenta cerere de chemare în judecată este o acțiune patrimonială în temeiul normelor și principiilor răspunderii civile contractuale supusă termenului general de prescripție de 3 ani prevăzut de art. 267 alin. (1) Cod civil (l în vigoare până la 1 martie 2019).

La fel, corect a fost respinsă de către prima instanță și solicitarea lui Ulian Cocârța cu privire la repunerea cererii de chemare în judecată prin prisma prevederilor art. 279 Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019), în situația în care argumentele invocate în susținerea acestei cerințe nu au temei legal.

La acest segment se va nota ca lipsită de suport și reținerea instanței de apel, precum că termenul de prescripție pentru depunerea cererii de chemare în judecată pentru Nadejda Filimon, Irina Filimon și Ulian Cocârța a început să curgă din momentul acceptării de către ei a succesiunii după decesul lui Petru Filimon.

Și asta deoarece, capitolul ce reglementează prescripția extinctivă din Codul civil (în vigoare până la 1 martie 2019), inclusiv art. 277, nu prevede întreruperea termenului general de 3 ani în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat, prevăzut de art. 267 alin. (1) al prezentului cod (în vigoare până la 1 martie 2019), în cazul decesului creditorului și acceptarea succesiunii de către moștenitori.

Cum, de altfel, nici în cazul acceptării moștenirii, nu este prevăzut de legislația civilă că, pentru moștenitori, termenul de intentare a unei acțiuni civile pentru apărarea dreptului încălcat al defunctului, începe să curgă din momentul acceptării moștenirii, așa cum a menționat instanța de apel.

În acest sens se va nota că un termen deja expirat nu mai poate fi început din nou, fiind cert că recipisa întocmită la data de 1 decembrie 2012 demonstrează în mod indubitabil existența termenului pentru plata sumei luate cu împrumut – 8 luni, care a expirat la data de 1 august 2013, aceasta și fiind data începutului cursului prescripției pretențiilor înaintate în baza respectivei recipise și care s-a împlinit la 1 august 2016.

Mai cu seamă că Nadejda Filimon, Irina Filimon și Ulian Cocârța au preluat în calitate de moștenitori doar drepturile defunctului Petru Filimon ce țin de activul succesoral.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va considera ca lipsită de suport și reținerea instanței de apel precum că omiterea termenului de prescripție de către Nadejda Filimon, Irina Filimon și Ulian Cocârța se datorează unor circumstanțe întemeiate, în acest sens menționând că este discutabilă încheierea din 3 august 2016 a Judecătorei Ciocana mun. Chișinău prin care a fost restituită cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Filimon și Irina Filimon și Ulian Cocârța la data de 1 august 2016, în situația în care actul de dispoziție judecătorească menționat este în vigoare, prin urmare nu mai poate fi apreciat.

Așa fiind, instanța de recurs reiterează lipsa circumstanțelor care ar determina repunerea reclamanților în termenul de prescripție. Or, părțile au avut posibilitatea reală de a-și realiza dreptul la acțiune în interiorul termenului general de prescripție, neavând niciun impediment legal, procedural și nici de altă natură în exercitarea acestui drept, mai cu seamă că, Nadejda Filimon fiind parte la încheierea actului

juridic ce constituie obiect al prezentei spețe, pretinde și la încasarea a ½ parte din suma de 38 000 de euro ce-i revine ei personal.

Pe cale de consecință se va nota că exercitarea unui drept de către titular nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În conexiunea celor relatate se constată că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost investită, fapt ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când prima instanță în mod corect a constatat netemeinicia cererii de repunere în termen a acțiunii și respectiv, tardivitatea pretențiilor înaintate împotriva lui Ion Ploscaru.

Pentru motivele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Potrivit dispozițiilor art. 94 alin. (1) și (3) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. Prevederile alin. (1) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) și (1¹) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Prin prisma acestor prevederi legale, instanța de recurs notează că Ion Ploscaru în referința depusă în instanța de apel, precum și în cererea de recurs a solicitat compensarea de către Nadejda Filimon, Irina Filimon și Ulian Cocârța a cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul examinării cauzei în instanța de apel.

Materialele dosarului, și anume bonul de plată seria YL nr. 028640 din 25 ianuarie 2018, atestă suportarea de către Ion Ploscaru în prezentul proces a cheltuielilor de judecată compuse din cheltuieli pentru asistență juridică în cuantum de 8300 de lei pentru instanța de apel.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că suma de 8 300 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată este una rezonabilă și proporțională, corespunzătoare circumstanțelor de fapt ale cauzei și susceptibilă compensării în beneficiul lui Ion Ploscaru.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Ion Ploscaru.

Se casează integral decizia din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 3 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Nadejdei Filimon, Irinei Filimon și Ulian Cocârța împotriva lui Ion Ploscaru cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Se încasează în mod solidar de la Nadejda Filimon, Irina Filimon și Ulian Cocârța în beneficiul lui Ion Ploscaru cheltuielile de asistență juridică în mărime de 8300 (opt mii trei sute) de lei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Victor Burduh

Ala Cobăneanu